

A Fővárosi Ítéltábla Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe:** Pivarnyikné dr. Juhász Emőke) ügyvéd által képviselt felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű és II.rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe**) II. rendű felpereseknek dr. Baltavári Richárd (**alperesi képviselő címe**) ügyvéd által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2019. május 29. napján kelt 15.P.23.993/2017/38. számú ítéletével szemben az alperes által a 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a tőkével, a késedelmi kamatokkal és a perköltséggel kapcsolatos rendelkezéseit helybenhagyja. Az állam javára alperest illetékfizetésre kötelező rendelkezést mellőzi, a felperesek által leletezés terhe mellett egyetemlegesen lerovandó illeték összegét 926.700 (azaz kilencszázhuszonhatezer-hétszáz) Ft-ra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 500.000 (azaz ötszázezer) Ft + áfa másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes a ... Városi Bíróság mellé kirendelt önálló bírósági végrehajtó. Az elsőfokú végrehajtói fegyelmi bíróság az I. rendű felperest felfüggesztette a hivatalából. Emiatt a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara 2011. július 27-től tartós helyettesként dr. **K.G.** végrehajtó-helyettest jelölte ki. Dr. **K.G.** végrehajtó-helyettesként az alperes végrehajtói irodájában dolgozott és annak a társtulajdonosa is volt. 2012. február 17-én több tételben a tartós helyettes összesen 22.562.261 Ft-ot utalt át a II. rendű felperes bankszámlájáról az alperes bankszámlájára jogi adminisztráció kiegyenlítése címén. A másodfokú végrehajtói fegyelmi bíróság 2012. február 13-ai végzésével az elsőfokú fegyelmi határozatot részben megváltoztatta és az I. rendű felperes hivatalából történő felfüggesztését mellőzte.

A kamara 2012. február 20-ai határozatával a tartós helyettes kirendelését 2012. március 12-ével megszüntette és felhívta a tartós helyettest arra, hogy a kezén lévő iratokat teljes pénzügyi elszámolással együtt 2012. március 12-ig a kamara közreműködésével adja át az I. rendű felperes részére.

A felperesek 2015. szeptember 21-én felszólították az alperest, hogy a tartós helyettes által 2012. február 17-én átutalt 15.456.087 Ft-ot és annak 2012. február 18-tól járó kamatait 8 napon belül fizesse vissza, mert ez az összeg jogalap nélkül lett átutalva az alperes letéti számlájára.

A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 22.562.261 Ft, ezen összeg után 2012. február 18-tól a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi

kamat és a perköltség megfizetésére. Módosított keresetükben elsődleges érvényesíteni kívánt jogként a jogalap nélküli gazdagodást jelölték meg és látszólagos keresethalmazatban kártérítési igényként érvényesítették követelésüket.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 22.562.261 Ft-ot, ezen összeg után 2012. február 18-tól a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értékének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint 4.323.080 Ft áfát is tartalmazó perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 1.351.600 Ft illetéket. Felhívta a felpereseket, hogy 8 nap alatt leletezés terhe mellett rójanak le további 924.600 Ft illetéket.

Az elsőfokú bíróság a felperesek által elsődleges jogcímként megjelölt a Ptk. 361. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélküli gazdagodás címén megalapozottnak tartotta a keresetet. Az elsőfokú bíróság a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 15. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a 2012. január 1-jén hatályba lépő Vht.-beli szabálymódosításokat nem lehet alkalmazni a Jat. 15. § (1) bekezdése szerinti szabálytól eltérő tartalmú átmeneti rendelkezés hiányában, hanem a per tárgyát képező időszakra az I. rendű felperes hivatalából való felfüggesztésekor, illetve a tartós helyettes kirendelésekor hatályos Vht. rendelkezések az irányadók. Hivatkozott a Vht. 240. §-ára, 245. § (1)-(5) bekezdéseire és a Vht. 248. § (1)-(3) bekezdéseire.

A felek egyező előadása alapján megállapította, hogy a felek között a tartós helyettes díjazására vonatkozó megállapodás nem jött létre. Ennek hiányában a Vht. 248. § (3) bekezdése szerint a kamarának kellett volna a tartós helyettes díjazását megállapítani, amelyre nem került sor. A tartós helyettes fizikailag ugyan az alperes irodájában végezte tevékenységét, azonban jogi szempontból az I. rendű felperes neve alatt, annak székhelye feltüntetésével végezte a tevékenységét. Az I. rendű felperes számlája feletti rendelkezési jog nem jelenti egyúttal a számlán található összeg önkényes felhasználására történő feljogosítást. Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy amennyiben a 2012. január 1. után hatályba lépő jogszabályt kellene alkalmazni, azok szerint volt-e alapja helyettes részéről a díj felszámításának. A 9.V.344/2007. számú végrehajtási ügy iratanyaga alapján azt állapította meg, hogy a végrehajtó a 15.456.087 Ft átutalásán kívül semmilyen végrehajtási cselekményt nem foganatosított. Az elsőfokú bíróság a kamat viseléséről a Ptk. 301/A. §-a alapján, a perköltség viseléséről pedig a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint 32/2003. (VIII. 20.) IM rendelet 2. §-a alapján határozott.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte.

Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból tévesen vonta le azt a jogi következtetést, hogy a Vht. 2012. január 1-jén hatályba lépett 248. § (3) bekezdésének a tartós helyettes általi alkalmazásának nem volt helye. Utalt a Vht. tartós helyettes kirendelésekor hatályos 245. § (4) bekezdésére, miszerint a tartós helyettes gondoskodik a végrehajtó irodájának zavartalan működéséről, a működési költségeket fizeti, a számláit kezeli, a végrehajtó alkalmazottjai felett a munkáltatói jogokat gyakorolja. A kirendelésekor hatályos 248. § (3) bekezdése szerint a helyettes a tényleges helyettesítés tartama alatt a helyettesített végrehajtótól díjazás illeti meg, amelynek összegét megállapodás hiányában a kamara állapítja meg. A Vht. 248. § (3) bekezdése a tartós

helyettes kirendelésekor, azaz 2011. július 27-én hatályos rendelkezésének alkalmazása a Vht. 245.§ (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel a tartós helyettes és a helyettesített végrehajtó szoros együttműködését feltételezte, amelynek keretében a tartós helyettes a tevékenységét ténylegesen a helyettesített végrehajtó irodájában, annak infrastruktúráját felhasználva a helyettesített végrehajtó munkavállalóinak segítségével látta el. Amennyiben a helyettesített végrehajtó és a tartós helyettes ilyen együttműködése keretében a tartós helyettes és a helyettesített végrehajtó között nem jött létre megállapodás a tartós helyettes díjazása tekintetében, úgy annak összegét a kamara állapította meg. Ebben az esetben tehát a tartós helyettes és a helyettesített végrehajtó között kizárólag a díjazás tekintetében nem született megállapodás. Mivel a felperesi képviselő kifejezetten akként nyilatkozott, hogy az I. rendű felperes és dr. **K.G.** között nem jött létre megállapodás sem a helyettesített végrehajtó irodájának további működtetésére, sem a tartós helyettes díjazásával kapcsolatban, a köztük lévő jogviszonyra a Vht. 248. § (3) bekezdésének kirendelésekor hatályos rendelkezéseit nem lehetett alkalmazni, a helyettesítéssel összefüggésben a Vht. 2012. január 1-jétől hatályos 245. § (4) bekezdésének, valamint a Vht. tartós helyettes díjazására vonatkozó szintén 2012. január 1-jétől hatályos 248. § (3) bekezdése alkalmazásának volt helye. A helyettesítés saját iroda útján történő ellátása, mint a helyettesítés módja nem képezte a korábbi szabályozás tárgyát, arra tehát a kirendelésekor hatályos jogszabályi rendelkezéseket nem lehetett alkalmazni. A tartós helyettes a tevékenységét díjazás ellenében volt köteles elvégezni. Ennek következtében akkor sem lenne megállapítható az alperesi számlák teljes ellenértéke tekintetében alperes jogalap nélküli gazdagodása, amennyiben a per tárgyát képező időszakra az alperesi állásponttal ellentétben az I. rendű felperes felfüggesztésekor, illetve a tartós helyettes kirendelésekor hatályos Vht. rendelkezések lennének irányadók, mivel az előbbieket alapján a tartós helyettesítés kamarai díjmegállapítás hiányában sem minősült ingyenesen ellátott tevékenységnek. A tartós helyettes az I. rendű felperes neve alatt volt köteles eljárni, de az I. rendű felperes irodájának további működtetésére vonatkozó megállapodás hiányában szükségszerűen saját irodája székhelyének feltüntetésével.

Az alperes kifejtette, hogy a 9.V.344/2007. számú végrehajtási ügyben elvégzett díjfelszámítás felülvizsgálata sem képezhette volna a jelen per tárgyát. Utalt arra is, hogy jogszabálysértést az azt megállapító kamarai határozattal vagy bírósági határozattal kellett volna a felpereseknek bizonyítaniuk. Utalt arra is, hogy a 9.V.344/2007. szám alatti végrehajtási ügyben az árverési vételárból az egyes jogosultakat megillető összegek kiutalására 2011. július 24-én nem került sor, azt a tartós helyettes fogantatosította 2012. február 2-án.

Hivatkozott arra is az alperes, hogy ebből az egy ügyből nem juthatott volna a bíróság arra a következtetésre - a további végrehajtási ügyek vizsgálata nélkül -, hogy a tartós helyettes díj felszámításának egyáltalán nem volt alapja. A tartós helyettes kirendelése 2012. március 12-én szűnt meg. 2012. február 17-én az I. rendű felperes letéti számlájának megterhelésére jogosult volt, az átutalások teljesítése a számlán található összeggel való önkényes rendelkezést nem valósított meg.

A helyettesítés időtartama alatt az I. rendű felperesnek keletkezett bevétele, ez a bevétel a Vht. 248. § (3) bekezdésének 2012. január 1-jétől hatályos rendelkezése alapján a tartós helyettest illette meg. A tartós helyettesítést nem magánszemélyként, hanem az alperesnél fennálló végrehajtó helyettesi munkakör ellátására létrejött munkaviszonya alapján végezte el. A tartós helyettes kirendelése, mint jogi aktus az I. rendű felperes és a tartós helyettes mellett az I. rendű felperes és az alperes között is szükségszerűen jogviszonyt hozott létre, amelynek okán az I. rendű felperes az alperest mint tartós helyettest foglalkoztató végrehajtó iroda részére volt köteles megfizetni a helyettesítéséért mint szolgáltatásnyújtásért járó díjazást, ezért a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 165. § (1) bekezdésében foglalt bizonylati elv, valamint az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 159. § (1) bekezdése alapján erről a gazdasági eseményről kellett a bizonylatot kiállítani. Sérelmezte, hogy a digitális adathordozó a 2019. május 15-ei tárgyalás előtti napon lett kézbesítve

az alperes részére, így arra a tárgyaláson nem volt módja észrevételeket tenni. A tárgyalási jegyzőkönyvet pedig a bíróság nem küldte meg az alperes részére, ezáltal sérült a Pp. 3. § (6) bekezdése és a Pp. 205. § (2) bekezdése. Az alperes jogalap nélkül nem gazdagodott, mert a TSZ18299359-TSZ18299373 alatti számlák alapját a tartós helyettes által az egyes végrehajtási ügyekben elszámolt végrehajtási költségek képezték. Az érintett végrehajtási ügyek végrehajtói ügyszámait a tartós helyettes az egyes számlákon feltüntette. A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara a részére 2012. július 2-án igazoltan átadott pénzügyi elszámolások ellenőrzése során a tartós helyettes oldalán jogszabálysértést nem állapított meg, az elszámolások körében őt utólagos korrekcióra nem kötelezte és ezeket kereseti kérelmükben a felperesek sem igazolták. Az alperes bizonyította az alperes és a felperesek közötti jogviszony fennálltát, így a kereseti kérelem elutasításának lett volna helye. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének teljeskörűen nem tett eleget, így sérült a Pp. 221. § (1) bekezdése.

A felperesek az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a tartós helyettes kirendelésekor hatályos Vht. rendelkezései az irányadók, a Vht. 243. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy megállapodás hiányában a tartós helyettest a helyettesített végrehajtótól megillető díjazást a kamara állapítja meg. Erre nézve azonban kamarai határozat nem született. A tartós helyettesnek a díjazás tekintetében a kamarához kellett volna fordulnia, ezt azonban nem tette meg, hanem önhatalmúlag az alperes részére átutalta a díjat anélkül, hogy erre bármilyen megállapodás vagy kamarai határozat felhatalmazta volna. A díjazás közvetlenül a tartós helyettest illette volna meg, nem pedig az alperest és főként nem úgy, hogy a tartós helyettes az alperes részére átutal egy önhatalmúlag megállapított összeget anélkül, hogy erre bármilyen felhatalmazással rendelkezett volna, miután a felek között jogviszony egyáltalán nem jött létre. A tartós helyettes tehát jogalap nélkül utalt át az alperes részére mint a tartós helyettest foglalkoztató iroda részére a tartós helyettest álláspontja szerint megillető díjazást. A felperes álláspontja szerint helyes az elsőfokú bíróság jogi indokolása a tekintetben is, hogyha a 2012. január 1-jét követő törvényi rendelkezéseket kellett volna alkalmazni (hipotetikusán) a végrehajtási cselekmények hiányában az adott ügyekben, különös tekintettel a 9.V.344/2007. szám alatti végrehajtási ügyre, a tartós helyettes nem végzett semmilyen olyan végrehajtási cselekményt, ami alapján díjazásra lett volna jogosult.

A tartós helyettestől nem volt elfogulatlan tanúvallomás várható, miután a per eldöntéséhez egyértelműen érdeke fűződött. A tartós helyettes jogi érdeke az alperes pernyertessége volt. Emellett a Vht. 164. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperes a részére járó végrehajtási költséget már levonta, így a tartós helyettesnek nem lett volna jogalapja arra, hogy a végrehajtási költségek kétszeres felszámításával az alperes részére átutalja a díjat. Miután az alperesnek nem volt jogalapja az összeg átvételére és magánál tartására, így annak nincs jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálta-e minden egyes végrehajtási ügy kapcsán, hogy a tartós helyettes miként járt el, mivel a per tárgya nem a tartós helyettes díjazása.

A felperesek utaltak arra, hogy az alperes sem a 2019. május 15-ei tárgyaláson, sem az azt megelőzően tartott tárgyalásokon nem jelent meg, a bíróság pedig a tárgyalás berekesztését megelőzően felhívta a feleket a Pp. 145. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozataik megtételére. Az alperes azonban azzal, hogy a tárgyaláson nem jelent meg, önhibájából nem tett semmilyen nyilatkozatot. A fellebbezésében sem adott elő olyan új tény vagy bizonyítási indítványt az alperes által a 2019. május 14-én átvett iratokkal összefüggésben, amelyet azért nem tudott előadni, mert esetlegesen nem volt rá elég ideje.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az érdemi döntésre kiható lényeges eljárási jogszabálysértést nem vétett, ezért a

Pp. 252. § (2) bekezdésében foglalt szabály alkalmazásának nem volt helye, emiatt a másodfokú bíróság érdemben vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott a Jat. 15. § (1) bekezdése alapján arra a következtetésre, hogy a 2012. január 1-jén hatályba lépett Vht. 245. és 248. §-ában foglalt szabálynak visszaható hatálya nem volt és emiatt a tartós helyettes kirendelésekor hatályos Vht. 245. és 248. §-ait kell a perben alkalmazni. A kamara tartós helyettesként kifejezetten dr. **K.G.** végrehajtó-helyettest jelölte ki, nem pedig az alperes végrehajtó irodáját. Ebből pedig az következik, hogy a tartós helyettes a Vht. 248. § (3) bekezdése szerinti a kamara díjmegállapító határozata nélkül a díjazást nem utalhatta volna át a II. rendű felperes bankszámlájáról sem a saját bankszámlájára, sem pedig az alperes bankszámlájára. A díjazást tehát vagy a helyettesített végrehajtóval való megállapodás vagy a kamara határozata alapozhatta volna meg. Ennek hiányában a 22.562.261 Ft alperes számlájára való átutalása jogalap nélkül történt, így az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a Ptk. 361. § (1) bekezdése - a jogalap nélküli gazdagodás szabályai - alapján az alperes ezt az összeget köteles a felperesek részére visszafizetni.

Szükségtelen annak vizsgálata, hogyha a 2012. január 1-jén hatályba lépő rendelkezéseket kellene alkalmazni akkor a felperesek jogalap nélküli gazdagodás címén igényt tarthatnak-e a követelésre vagy sem. Ennélfogva a másodfokú bíróság szükségtelennek tartotta azon végrehajtási ügyek vizsgálatát, amelyekben a tartós helyettes díjat utalt át az alperes számlájára és szükségtelen a 9.V.344/2007. számú ügy vizsgálata is, ennélfogva annak vizsgálata, hogy az alperes érdekei sérültek-e azáltal, hogy a 2019. május 15-ei tárgyalást megelőző napon kézbesített iratokra az alperesnek nem volt módja észrevételeket tenni.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság a per főtárgya, a késedelmi kamatok és a perköltség viselése tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése figyelembevételével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy a felperesek keresetlevelükön leróttak már 427.000 Ft illetéket, így a pertárgyérték figyelembevételével további 926.700 Ft leletezés terhe mellett történő lerovására, nem pedig 924.600 Ft lerovására kötelesek. Ily módon a kereseti illeték teljes egészében lerovottnak minősül, így azt a felperesek javára kellett elszámolni a perköltség körében. Emiatt azonban az alperesnek az állam felé további illetéket már nem kell fizetnie, ezért a Pp. 253. § (3) bekezdésére tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezés és az ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül az ítélet rendelkező részéből mellőzte az alperes által az állam javára történő illetékfizetésre kötelezést.

Budapest, 2019. október 18.

. Pestovics Ilona s.k.
tanácselnök, előadó bíró

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k.
bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró